

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

РЕЦЕНЗИЯ

От: *доц. д-р Симеон Гройсман*
доцент по обща теория на правото в ЮФ на СУ „Св. Кл. Охридски“

Относно: конкурс за **професор** по 3.6 Право (Теория на държавата и правото /Философия на правото/) в УНСС.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Публичноправни науки“ на ЮФ на УНСС съгласно решение на ФС на същия факултет от 12.02.2026 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 656/6.03.2026 г. на Ректора на УНСС.

2. Информация за кандидатите в конкурса

Кандидатът Светла Маринова Кънева от 2005 г. работи като преподавател в УНСС. Защищава докторска дисертация през 2010 г. на тема „Принципите на правото“ (монографично издание – С., АИ – УНСС, 2011 г.). Хабилютира се като доцент през 2014 г. с монографията „Интересът в правото“ (С., АИ – УНСС, 2013 г.).

Преподавателската ѝ дейност е свързана с воденето на учебни занятия по дисциплини като Обща теория на правото, Общо учение за държавата, Философия на правото, Основи на правото пред различни аудитории.

Член на Асоциацията за философия на правото и социално-политическа философия, на Съюза на учените в България и на Националния съюз на юриконсултите.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Кандидатът изпълнява националните минимални наукометрични изисквания за заемането на длъжността професор в ПН 3.6 Право, както и допълнително установените количествени изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС. За разглеждане на научното жури е представена значителна по обема си научна продукция, попадаща в

изследователската сфера на теорията на държавата и правото с ясен уклон към философскоправната методология, позиционираща автора в указаното научно поле.

Прави впечатление последователността на кариерния научен проект на доц. Светла Кънева, проправящ пътя ѝ през темите за принципите на правото и интересите в правото заедно с неговото методологично рамкиране в учебника „Епистемология на правото“ и цялостно осмисляне в курса ѝ по „Философия на правото“. С оглед на посоченото става ясно, че пристъпването на авторката към кандидатстване за професорската длъжност не е част от спорадични действия, а от целенасочени усилия към изследване и преподаване на усвояваната от нея научна сфера.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Досегашният преподавателски опит на доц. Светла Кънева е изцяло в сферата на теорията на държавата и правото. Осъществен в различни висши учебни заведения, пред юридическа и неюридическа аудитория, той ѝ дава възможност да изпълнява пълноценно лекционните задължения и на професорската длъжност. Поставеният в конкурса акцент върху философията на правото съответства на нейната роля в рамките на традиционно по-широко дефинираното в България поле на „теорията на държавата и правото“. Същевременно самата философия на правото в един международен план, играйки ролята на метанаука за правото, на сфера на извеждането на предпоставки и разработване на следствията на теорията на държавата и правото, прави възможно пълноценното преподаване на всички относими учебни дисциплини чрез прилагането на философскоправните и общотеоретичните методи.

5. Обща характеристика на представените научни трудове

Светла Кънева участва в конкурса за професор с монография (втора хабилизация) на тема „Мярата в правото“ (С., АИ – УНСС, 2024 г.), 11 статии в периодичния юридически печат, 15 публикувани научни доклада от разнообразни по характера си конференции, както и публикуван учебник по „Философия на правото“ (С., АИ – УНСС, 2022 г.). С описваната научна продукция авторката се е заявила като разпознаваем член на българската академична общност с активно участие в нейните научни прояви.

5.1. Научното творчество на Светла Кънева се развива по няколко ясно свързани линии за разработването на концептуални правни въпроси въз основа

на темите за интересите в правото, епистемологията на правото, правното наукознание (например що се отнася до обхвата и функции на дисциплини като общата теория на правото и философията на правото) и в крайна сметка на мярата на правото, която – както ще изясня в коментарите си върху хабилитационната монография, се представя като комплексно понятие, обемащо в себе си функционирането на различните метаюридически (според схващането на Кънева и същностноправни) понятия като правовост, морал, справедливост.

5.2. Светла Кънева е положила трайни усилия за обосноваването на собствен възглед върху същността и функционалната роля на мярата на правото, определяйки я като *фундаментално разпределящо понятие на правната система*, използвано и нужно както за общата теория на правото, така и за философията на правото.

Демонстриран е собствен подход за концептуализиране на определен „правен смисъл“, като е изведен извод, че мярата на правото е негов изразител и конкретизация, а правните норми – своеобразна смислова концентрация, екстракт на правото, който обаче не изчерпва неговата същност.

Авторът борави със своя версия на феноменологичния подход към правото, без да се страхува да се обръща към различни инструменти на философското мислене за разработването на традиционни правни понятия.

От гледната точка на изложеното може да се изтъкне, че получените от изследователските усилия на доц. Кънева научни резултати получават своето приложение в цялостна познавателна концепция, чрез която могат да бъдат изследвани различни конкретни правни явления, а на студентската аудитория да бъде преподавана общотеоретичната материя чрез един усилен фокус върху аксиологическите и социалниетичните измерения на правото.

5.3. Монографията „Мярата на правото“ следва определен класически по замисъла си подход, който обаче не е толкова често срещан в българската общотеоретична книжнина. Тук съзнателно говоря за „общотеоретична книжнина“, изхождайки от разбирането, че в България по силата на редица исторически *превратности* т. нар. „теория на държавата и правото“ се разглежда като рамка на фундаменталното мислене за правото, включваща и философията на правото, а по света напротив, философията на правото рамкира полето, което юристите обработват като теоретична наука за правото със сравнително ясни догматични и най-разнообразни по-фундаментални теоретични проекции.

5.3.1. Докато българската общотеоретична правна книжнина по принцип монографизира определени теми, изхождайки от определени аспекти

на правото, изходна точка за Светла Кънева е философското понятие за мярата, което бива използвано за съотнасянето на поредица от философскоправни понятия. В този смисъл мярата като универсална функция на преценката и съотнасянето е обърната към правото, което се представя като резултат на съотнасящи осмисляния (правото като въпрос на мяра), но и инструмент на мярата в обществото (правото като нормативен израз на мяра).

5.3.2. Изследването е посветено на една популярна с изказа си, но досега неосъществена в българската правна наука изследователска тема. Същевременно монографията не е създадена в някакво „празно поле“ (такова поне в пренаселената от теми и становища история на философията на правото би могло да съществува само при недоглеждане на изследователите). Напротив, Светла Кънева активно работи върху правнофилософското наследство на Михайлина Михайлова, успявайки да се позиционира на практика по отношение на всички по-изтъкнати относими изследователи на материята у нас. С това си достойнство монографията „Мярата в правото“ работи за по-нататъшното развитие на вече започнати от българската правна теория пътища и може да служи на недотам запознатия читател като ориентир в нейните основни постижения.

5.3.3. Методологията на изследване се заявява като непозитивистка в смисъл, търсещ надхвърлянето на формално-институционалните измерения на правната система. Път за това се предлага в изследването на генезиса на това, което авторката нарича „правен смисъл“ като определена човешка, социална, логическа, морално-ценностна предзададеност на правото, което следва да бъде търсена зад формализацията на нормата, за да може въобще да бъде разрана тази норма като част от света въобще, а не само като част от една технократически разглеждана формално-юридическа система.

5.3.4. Светла Кънева вижда в основата на правото отношенията субекти – субект и субект – благо.

5.3.4.1. Правото и субектите. Мярата е ценност и ценностно отношение, възникващо преди всичко в човешкото съзнание или – на колективно ниво, работещо в човешките съзнания и придобиващо социално значение чрез тяхното консолидиране в определено ценностно единомислие. Логическото изкачване по линията на отделното съзнание – колективно съзнание – възплъщаване на осъзнаните ценности в представи за правото очертава социалния генезис на правото, с който правотворческите органи трябва да се съобразяват, а според авторката – и могат да създават право само в прокопавания от общественото съзнание канал на културно-историческо развитие. В този смисъл се твърди, че *„правото има битие, което не зависи от волята на законодателя, има своя изначална субстанция и екзистенциален правен смисъл, който е неотделим от съвместния живот на хората“*. С такъв

възглед става възможен по-широкия социално ориентиран и исторически демонстриран възглед върху сравнителните пътища на историкоправното развитие в различните общества. Отново по този начин се „възкресява“ позабравената теория за „няколкото битиета“ на правото с нейното предизвикателство към нормативната моноотология на правото в сферата на стриктноюридическите разсъждения. Теоретичният възглед за правото „извън закона“ или „преди закона“ няма за цел да дава тълкувателни юридически аргументи, а да обяснява пътя на правото и общия механизъм на неговото социално въздействие – особено сложна функция, на която българската правна наука, особено що се отнася до конкретността и убедителността на описанието продължава да дължи твърде много. Като приема, че „*правото ... съществува в условия на съ-битие, на съ-знание, съ-мислие*“ авторката очертава една широка сфера на правноотносимата философия, социология, етика, които да търсят връзките между правото и обществените условия, да теоретизират измеренията на споделянето на правните представи, за да бъдат те колективизирани в правосъзнание да разсъждават по особено злободневната днес (и не само днес) тема за формирането на основополагащото обществено съгласие.

Тези разсъждения могат да бъдат обобщени в схващането, че нашите ценности са винаги определени измерители, мярата е тяхната същностна характеристика, а с осъществяването на ценностите в правни явления, последните винаги носят в себе си отпечатъка на определена мяра и се превръща в социална мяра, с което сами стават ценност за обществото и технологизация на връзката на обществото с неговото основополагащи ценности.

5.3.4.2. Правото и благата. Като „отмерва“ правилното и неправилното човешко поведение социалноформираната юридически изразяваната и ценностнонатоварваната мяра подрежда субектите и в отношенията им към благата, заради които, пише Светла Кънева, е нужно и самото право. В този смисъл нейният анализ превръща правото в ценностна установка, зависима и създавана от фактическото. В един идеален ракурс правото е безпротиворечивото измерение на единството на норма и реалност, докато тъкмо в реалността, то остава противоречие, в което ценностите се насочват към фактите, а последните се опитват да предефинират първите.

Като оправдава определена позиция спрямо благата („да имаш“ или „да дадеш“) правото обединява противоположни социални течения, за да ги помири поне в относителността на един като цяло зачитан правен ред. В тази насока е интересно, че като базова правна формула Светла Кънева предлага римскоправното „давам, за да дадеш, правя, за да направиш“, наричайки го „златно правило“, код на правото, интуитивно схващан в колективното

съзнание заедно с по-нататък изброените формули като „давам, за да получа“ например във вида на представеното като публично правна функция разбиране „давам власт, за да получа сигурност“. От тази гледна точка можем само да с горчивина да добавим, че класическото златно правило на морала остава по-скоро далечно от колективното съзнание, дори в по-скромния си конфуциански (и не само) вариант на пасивното добро като незлото „не прави на другите това, което не искаш да правят на теб“, нежели в Христовия императив на активното добро: „всичко, което искате да правят вам човеците, същото правете и вие тях“. Приликата е очевидна – както в коментиранията монография по интересен начин *do ut des* се намира като основна съразмерителна основа на правото, така и в Новия завет Христос предлага моралния императив като обобщение на старозаветното право – „защото това [Златно правило] е законът и пророците“ (Матей, 7:12). Логиката на даването и особено на имането е изглежда по-*оправдана* в нашето колективно съзнание, което в перспектива я универсализира, дава възможност правото да я получи за своя основа, обещавайки всекиму своето, т.е. по нещо на всеки от нас. Или обръщайки се отново към рецензираната монография: „правната мяра търси правна същност... код на позиция по повод блага, осмислена като благо за мен и защитима като такава“.

5.3.5. Перспективи на осмисляне. Правната мяра е видяна като част от отношението валидност – легитимност, като тема за обектите на правото, като плод на действащите в обществото културни детерминанти. Отново правната мяра – вече оценявана от самите си адресати, е свързана с ефективността на правото и се превръща в инструмент и тест за всяка бъдеща трансформация на правната система като път за промяна на обществото, с което значението на понятието дава възможност за проникване в темите на правна етика, логика и социология.

5.4. Учебникът по философия на правото представя цялостен възглед на автора върху широк кръг от относими проблеми, които са подредени и последователно разгърнати в подходящ и за по-широката аудитория вид. На разглеждане са поставени не само поредица от съдържателни философскоправни въпроси, но се систематизират и редица схващания на авторката, относими към историята на идеите. Последната бива привлечена за обосноваване на авторските тези, а обучаваните въз основа на този труд студенти – възможността за разсъждаване заедно с големите философи на правото.

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

С оглед на изложеното следва да се даде положителна оценка на представените от Светла Кънева научни трудове, на правилно претендираните от нея научни приноси и на свързаните с тях научни и практико-приложни (в сферата на юридическото преподаване) резултати.

7. Критични бележки и препоръки

Подробно разработените анализи на доц. Кънева не ми позволяват да формулирам определени критики – не понеже съм винаги съгласен с нейните разбираня, но доколкото същите представлява израз на един цялостен непозитивистки възглед за правото, по-различен от моя. Една критика би била опит да се „помири“ чуждата позиция с моята собствена, което би било както напразен опит, така и проява на нечувствителност към нуждата от защитаване на противоположни философскоправни становища. Само чрез разгръщането на алтернативни визии става възможно пред публиката да бъдат представяни по-добри научни резултат, за което своите усилия е положила и доц. Светла Кънева.

8. Заключение

Воден от гореизположеното убедено формулирам положителна оценка върху кандидатурата на доц. д-р Светла Маринова Кънева за заемането на длъжността „професор“ по 3.6 Право (Теория на държавата и правото /Философия на правото/) и препоръчвам на членовете на научното жури да предложат на Факултетния съвет на ЮФ на УНСС да избере доц. Кънева на посочената длъжност.

В същия смисъл и ще гласувам на заключителното заседание по настоящата процедура.

9.04.2026 г.

Добрич

Подпис:

REVIEW

By: *Assoc. Prof. Dr Simeon Groysman*
Associate Professor of General Theory of Law at the Faculty of Law, Sofia University "St. Kliment Ohridski"

Regarding: Competition for **the position of Professor** of 3.6 Law (Theory of State and Law / Philosophy of Law) at the University of National and World Economy.

1. Information about the competition

The competition has been announced for the needs of the Department of Public Law Sciences at the Faculty of Law of UNWE, in accordance with a decision of the Faculty Council of the same faculty dated 12 February 2026. I am a member of the academic jury for the competition in accordance with Order No. 656 of 6 March 2026 of the Rector of UNWE.

2. Information about the candidates in the competition

Candidate Svetla Marinova Kaneva has been working as a lecturer at UNWE since 2005. She defended her doctoral thesis in 2010 on the topic 'Principles of Law' (monograph edition– Sofia, AI – UNWE, 2011). She was promoted to Associate Professor in 2014 with the monograph "Interest in Law" (Sofia, AI – UNWE, 2013).

Her teaching activities involve delivering lectures on subjects such as General Theory of Law, General Theory of the State, Philosophy of Law, and Foundations of Law to various audiences.

She is a member of the Association for the Philosophy of Law and Social and Political Philosophy, the Union of Scientists in Bulgaria and the National Union of Legal Advisers.

3. Fulfilment of the requirements for the academic post

The candidate meets the national minimum scientometric requirements for the position of professor in Scientific Field 3.6 Law, as well as the additional quantitative requirements established for the academic position of 'professor' at UNWE. A substantial body of scholarly output has been submitted for consideration by the academic jury, falling within the research field of the theory of state and law, with a clear focus on philosophical-legal methodology, positioning the author within the specified academic field.

The consistency of Assoc. Prof. Svetla Kaneva, paving her way through the themes of the principles of law and interests in law, together with their methodological framing in the textbook 'Epistemology of Law' and comprehensive

exploration in her course on ‘Philosophy of Law’. In view of the above, it is clear that the author’s decision to apply for the professorship is not part of sporadic actions, but of purposeful efforts towards research and teaching in her field of expertise.

4. Assessment of teaching and academic activity

Assoc. Prof. Svetla Kaneva’s teaching experience to date has been entirely in the field of the theory of the state and law. Gained at various higher education institutions, before both legal and non-legal audiences, it enables her to fully fulfil the lecturing duties of the professorial post. The emphasis placed in the competition on the philosophy of law corresponds to its role within the traditionally broader field of ‘theory of state and law’ as defined in Bulgaria. At the same time, the philosophy of law itself, on an international level, playing the role of a meta-science of law, a sphere for deriving premises and developing the consequences of the theory of state and law, enables the effective teaching of all relevant academic disciplines through the application of philosophical-legal and general theoretical methods.

5. General characteristics of the academic works presented

Svetla Kaneva is participating in the competition for the position of professor with a monograph (second habilitation) on the topic ‘The Measure in Law’ (Sofia, AI – UNWE, 2024), 11 articles in legal periodicals, 15 published research papers from a variety of conferences, as well as a published textbook on “Philosophy of Law” (Sofia, AI – UNWE, 2022). With the academic output described above, the author has established herself as a recognised member of the Bulgarian academic community, actively participating in its academic events.

5.1. Svetla Kaneva’s academic work develops along several clearly interrelated lines for the exploration of conceptual legal issues based on topics such as interests in law, the epistemology of law, legal science (for example, regarding the scope and functions of disciplines such as general theory of law and philosophy of law) and, ultimately, the measure of law, which – as I shall clarify in my comments on the habilitation monograph – is presented as a complex concept, encompassing the functioning of various meta-legal (according to Kaneva’s conception and in terms of the essence of law) concepts such as legality, morality and justice.

5.2. Svetla Kaneva has made sustained efforts to substantiate her own view on the essence and functional role of the measure of law, defining it as *a*

fundamentally distributive concept of the legal system, used and necessary both for general legal theory and for the philosophy of law.

She demonstrates her own approach to conceptualising a specific ‘legal meaning’, concluding that the measure of law is its expression and concretisation, whilst legal norms are a kind of concentration of meaning, an extract of law, which, however, does not exhaust its essence.

The author employs his own version of the phenomenological approach to law, without hesitating to draw upon various tools of philosophical thought for the elaboration of traditional legal concepts.

From the perspective of the above, it can be emphasised that the scientific findings resulting from the research efforts of Assoc. Kaneva are applied within a comprehensive cognitive framework, through which various specific legal phenomena can be examined, whilst the general theoretical subject matter can be taught to students with a strong focus on the axiological and socio-ethical dimensions of law.

5.3. The monograph ‘The Measure of Law’ follows a certain classical approach in its conception, which, however, is not so frequently encountered in Bulgarian general theoretical literature. Here I am deliberately referring to ‘general theoretical literature’, based on the understanding that in Bulgaria, due to a series of historical vicissitudes, the so-called ‘theory of the state and law’ is regarded as the framework for fundamental thinking about law, including the philosophy of law, whereas globally, on the contrary, the philosophy of law frames the field that lawyers work on as a theoretical science of law with relatively clear dogmatic and highly diverse more fundamental theoretical projections.

5.3.1. Whilst Bulgarian general-theoretical legal literature generally produces monographs on specific topics, proceeding from certain aspects of law, Svetla Kaneva’s starting point is the philosophical concept of measure, which is used to correlate a series of philosophical-legal concepts. In this sense, measure, as a universal function of judgement and correlation, is directed towards law, which is presented as the result of correlative interpretations (law as a matter of measure), but also as an instrument of measure in the public sphere (law as a normative expression of measure).

5.3.2. The study is devoted to a research topic that is popular in its formulation but has so far remained unexplored in Bulgarian legal scholarship. At the same time, the monograph has not been written in some ‘blank space’ (such a space, at least in the history of the philosophy of law—overcrowded with themes and positions—could only exist if researchers were to overlook it). On the contrary, Svetla Kaneva actively engages with the legal-philosophical legacy of Mihailina Mihaylova, successfully establishing her position in relation to virtually all the more prominent

researchers in this field in Bulgaria. With this merit, the monograph ‘Measure in Law’ contributes to the further development of paths already embarked upon by Bulgarian legal theory and may serve as a guide to its main achievements for the less familiar reader.

5.3.3. The research methodology is presented as non-positivist in the sense that it seeks to transcend the formal-institutional dimensions of the legal system. A path to this is proposed through an examination of the genesis of what the author calls ‘legal meaning’ as a specific human, social, logical, and moral-value-based pre-determination of the law, which must be sought behind the formalisation of the norm so that this norm can be understood at all as part of the world in general, and not merely as part of a technocratically viewed formal-legal system.

5.3.4. Svetla Kaneva sees the relationships between subjects – subject and subject – and subject and the common good – as the foundation of law.

5.3.4.1. Law and its subjects. A value is a value and a value-based attitude that arises primarily in the human mind or – at a collective level – operates within human minds and acquires social significance through their consolidation into a specific consensus of values. The logical progression along the line of individual consciousness – collective consciousness – the embodiment of realised values in conceptions of law outlines the social genesis of law, with which law-making bodies must comply, and, according to the author, can only create law within the channel of cultural-historical development carved out by public consciousness. In this sense, it is argued that *‘the law has an existence that does not depend on the will of the legislator; it has its own original substance and existential legal meaning, which is inseparable from people’s communal life’*. With such a perspective, a broader, socially oriented and historically demonstrated view of the comparative paths of historical-legal development in different societies becomes possible. Once again, in this way, the somewhat forgotten theory of the ‘multiple existences’ of law is ‘resurrected’, with its challenge to the normative mono-theology of law in the realm of strictly legal reasoning. The theoretical view of law ‘outside the law’ or ‘before the law’ does not aim to provide interpretative legal arguments, but to explain the path of law and the general mechanism of its social impact – a particularly complex function to which Bulgarian legal scholarship, especially as regards the concreteness and persuasiveness of the description, continues to owe a great deal. By accepting that *‘the law ... exists in conditions of co-existence, co-consciousness, co-thought’*, the author outlines a broad sphere of legally relevant philosophy, sociology and ethics, which seek the connections between law and social conditions, theorise the dimensions of the sharing of legal concepts so that they may be collectivised into a legal consciousness, and reflect on the particularly topical issue today (and not only today) of the formation of fundamental social consensus.

These reflections can be summarised in the notion that our values are always defined measures; measurement is their essential characteristic; and with the realisation of values in legal phenomena, the latter always bear the imprint of a specific measure and become a social measure, thereby themselves becoming a value for society and the institutionalisation of society's relationship with its foundational values.

5.3.4.2. Law and goods. By 'measuring' correct and incorrect human behaviour, the socially formed, legally expressed and value-laden measure also orders subjects and their relations to goods, for which, writes Svetla Kaneva, the law itself is necessary. In this sense, her analysis transforms law into a value-based framework, dependent on and shaped by the factual. From an ideal perspective, the law is the uncontradictory dimension of the unity of norm and reality, whereas in reality itself, it remains a contradiction in which values are directed towards facts, and the latter attempt to redefine the former.

By legitimising a particular stance towards material goods ('to have' or 'to give'), the law brings together opposing social currents, reconciling them at least within the framework of a generally respected legal order. In this regard, it is interesting that as a basic legal formula, Svetla Kaneva proposes the Roman legal maxim 'I give so that you may give; I do so that you may do', calling it the 'golden rule', a code of law intuitively grasped in the collective consciousness alongside the formulas listed below, such as 'I give so that I may receive', for example in the form of the understanding presented as a public legal function: 'I give power so that I may receive security'. From this perspective, we can only add with bitterness that the classical golden rule of morality remains rather distant from the collective consciousness, even in its more modest Confucian (and not only) variant of passive goodness as non-malice – 'do not do to others what you would not want them to do to you' – rather than in Christ's imperative of active goodness: 'So in everything, do to others what you would have them do to you'. The similarity is obvious – just as in the monograph under discussion, *do ut des* is found in an interesting way as the fundamental basis of law, so too in the New Testament Christ presents the moral imperative as a synthesis of Old Testament law – 'for this [Golden Rule] sums up the Law and the Prophets' (Matthew 7:12, New International Version). The logic of giving, and especially of possessing, seems *more justified* in our collective consciousness, which, in perspective, universalises it, enabling the law to adopt it as its foundation, promising everyone their due, that is, something for each of us. Or, returning once more to the monograph under review: 'the legal measure seeks legal substance... a code of position regarding a good, understood as a good for me and defensible as such'.

5.3.5. Perspectives on interpretation. The legal measure is seen as part of the validity–legitimacy relationship, as a theme concerning the objects of law, as the

product of the cultural determinants operating in society. Once again, the legal measure – now assessed by its own addressees – is linked to the effectiveness of the law and becomes an instrument and a test for any future transformation of the legal system as a path to social change, whereby the meaning of the concept allows for an exploration of the themes of legal ethics, logic and sociology.

5.4. The textbook on the philosophy of law presents the author's comprehensive view on a wide range of relevant issues, which are organised and systematically developed in a manner suitable for a wider audience. Not only is a series of substantive philosophical-legal questions examined, but a number of the author's views relating to the history of ideas are also systematised. The latter is drawn upon to substantiate the author's theses, whilst students studying this work are afforded the opportunity to engage in reflection alongside the great philosophers of law.

6. Assessment of scientific and applied scientific contributions

In view of the above, a positive assessment should be given to the scientific works presented by Svetla Kaneva, to the scientific contributions she rightly claims, and to the related scientific and practical-applied (in the field of legal education) results.

7. Critical comments and recommendations

The detailed analyses by Assoc. Prof. Kaneva do not allow me to formulate specific criticisms – not because I always agree with her views, but insofar as they represent an expression of a comprehensive non-positivist view of law, different from my own. One criticism would be an attempt to 'reconcile' the other's position with my own, which would be both a futile endeavour and a display of insensitivity to the need to defend opposing philosophical and legal positions. It is only through the development of alternative visions that it becomes possible to present better academic results to the public, a goal towards which Assoc. Prof. Svetla Kaneva has also dedicated her efforts.

8. Conclusion

In light of the above, I am confident in giving a positive assessment of the candidacy of Assoc. Prof. Dr Svetla Marinova Kaneva for the post of 'Professor' in 3.6 Law (Theory of the State and Law / Philosophy of Law/) and recommend that the members of the academic jury propose to the Faculty Council of the Faculty of Law at UNWE that Assoc. Prof. Kaneva be appointed to the aforementioned post.

I shall vote accordingly at the final meeting of this procedure.

9 April 2026
Dobrich

Signature: